

UR PRESS- DEBATTEN

Svårigheterna med åldringsvården

Morgon-Bladet refererar en stor diskussion rörande åldringsvårdens aktuella problem, som återgivits i Sveriges landstings tidskrift:

På 15 sidor har man låtit läkare, forskare och sjukhushuvudmän komma till tals — tillsammans ger det en ganska skrämmande bild av hur allvarligt läget i verkligheten är. I korthet kan man uttrycka saken så, att var fjärde sjuk åldring aldrig hinner få vård. Bakom denna uppgift ligger, som en av läkarna framhåller, mycket lidande som man delvis kunnat lindra och många stora svårigheter för de anhöriga. I själva verket är det en anklagelse mot samhället: vi har inte lyckats med en av de mest primära sociala uppgifterna, nämligen att komma nödställda människor till hjälp. En av de framstående läkare, som yttrat sig i tidningen, citerar en av sina kuratorer på sjukhuset, då hon säger: "Jag känner mig som en buse". Självt förklarar han, att det är intet mot vad han själv känner sig.

Dagens situation är sålunda allt annat än ljus för åldringssjukvården. Sjukhemmen har otillräckliga resurser och kan inte tillnärmelsevis ta emot alla som söker vård, sjukhemmen har svårt avlasta

den ytterligt hårt trängda akutsjukvården och slutligen kan sjukhemmen endast obetydligt bidra till ett avskaffande av klientelblandningen på ålderdomshemmen.

En hel rad åtgärder lämpliga eller tänkbara i dagens situation diskuteras fortsättningsvis av tidningen, som till sist konstaterar att vården av de gamla är en uppgift av första ordningen i ett demokratiskt samhälle.

Enligt ett referat i *Morgon Tidningen* har Stockholms allmänna socialdemokratiska kvinnoklubb haft en estraddiskussion i frågan. Byråchef Göta Rosén tyckte sig säkert sätta fingret på den verkligt ömma punkten, då hon konstaterade att det inte kan vara riktigt att läkarna skall vara högsta beslutande myndighet ifråga om intagningar på sjukhusen. Det framgår inte om Göta Rosén har en annan uppfattning om vården av de gamla än när det gäller barnavården. Enligt *Morgon Tidningen* konstaterar hon att

"anstalten är ett onormalt samhälle och vi måste komma bort från det kollektiva anstaltstänkandet, men vi skall betala vad det verkligen kostar åt de familjer, som tar hand om barn utan föräldrar."

Göta Rosén och andra som anser sig bättre lämpade än läkarna att "vara högsta beslutande myndighet ifråga om intagningar på sjukhusen" bör läsa eller läsa om, hur läkarna ser på dessa problem i nr 8 av landstingstidskriften.

Gemla Rullstolar

finnas i flera
olika modeller
och prislägen.

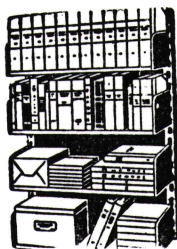

Införda offert
och prospekt
från

Gemla Fabrikers Aktiebolag
DIO

HYLLOR

praktiska
konstruktioner
för kontor
arkiv
bibliotek
butiker
laboratorier
privatinredn.

Sparrings

Stockholm Ö

Försäljn.-avd.: Karlavägen 89
Tel. 67 36 50 — 67 76 75

Om demokratins förvandling till "servicedemokrati"

skriver *Morgon Tidningen*:

Svensk socialpolitik har lagt huvudvikten vid generella åtgärder som garanterar alla människor en viss trygghet vid sjukdom, invaliditet, ålderdom o.s.v. och ger en viss generell kompensation vid ökade utgifter för de växande familjerna. Den sista stora generella reformen blir tilläggspensionen. Därmed kommer också socialpolitiken att ändra karaktär. För det första måste de sociala åtgärderna i fortsättningen komma de grupper tillgodo som trots hela vårt väl utbyggda socialförsäkringssystem av skilda orsaker inte kan följa med i den allmänna standardutvecklingen. Här får socialvården mer individuell eller mer gruppbetonad karaktär. Det är här samhällets styvbarn, de eftersatta grupperna, måste ges speciella omsorger och det är här de generella metoderna blir överflödiga och t.o.m. kommer till korta.

Statsrådet Ulla Lindström pekade i sitt föredrag vid Arosmässan på en annan förändring som håller på att äga rum på socialpolitikens område. Det är övergången från bidragssystemet till servicedemokratin. Vid full sysselsättning, goda inkomster och hyggliga socialförsäkringar blir människornas behov andra än vid arebtslöshet och ständig oro för hur det skall gå när man blir sjuk eller gammal. Till detta kommer hemmens förändrade karaktär. Här får samhället anpassa sig efter utvecklingen och ta på sig roller som tidigare kyrkan, släkten och bygemenskapen haft. En samhällelig familjerådgivning dit makarna kan vända sig för att med kvalificerade rådgivare tala ut om den egna situationen blir ofrånkomlig. Fru Lindströms löfte att arbeta för en lösning av den frågan bör kunna hälsas med tillfredsställelse på de flesta håll. Men sjukhus, vägar, television, fritidsområden, goda badmöjligheter och mycket annat hör också till bilden av den "tjänande" demokratin liksom ett någotsånär stabilt penningvärde, varför man kan förutspå en relativt lång anpassningstid för den nyinriktade socialpolitiken.

Inom socialpolitiken kan man lära sig en del från sjukvården. Vid inträdande komplikationer hos en sjuk människa är läkarens första uppgift att noga kontrollera att inte hans så välment mediciner helt eller delvis kan vara orsak till komplikationerna!

Tobak och forskning

Om "Tobaken och forskningen" skriver *Expressen*:

Nio professorer och två docenter ska tjänstgöra som expertråd åt Tobaksmonopolet när det gäller frågor om tobaksrökningens inverkan på folkhälsan. De ska vidare heter det verka för forskning inom landet över tobaksbrukets verkningar i medicinskt och biologiskt avseende särskilt över de ämnen i tobaken och röken som kan vara skadliga, och de ska föreslå åtgärder mot eventuella skadeverkningar och följa den internationella litteraturen på området.

Tidningen befarar att detta expertråd med dess utomordentliga sammansättning dock blott är en gest eller en skylt avsedd att minska allmänhetens uppmärksamhet på att staten och Tobaksmonopolet hittills inte gjort något för att stimulera en målmedveten forskning på området och fortsätter:

Det är nu på tiden att detta missförhållande rättas till, att åtminstone en rimlig procent av inkomsterna på tobaksrökningen kanaliseras in på forskning över ett av vår tids stora folkhälsoproblem.

Statens medicinska forskningsråd fick förra året i uppdrag att utreda behovet av forskning och anslag när det gäller denna fråga och ett förslag kan väntas i dagarna. Det är myndigheternas moraliska skyldighet att ta ad notam de rekommendationer som kommer att läggas fram där. Att staten ska fortsätta att häva in miljarder på tobaksförbrukningen utan att kraftigt bidra till tobaksforskningen är otänkbart.

Hälsokort för pedanter och änglar

Doktor Per Selander vid Flensburgska barnsjukhuset i Malmö anser att hälsokorten för barn som utdelats en masse är värdelösa. I ett uttalande till *Tidningen Arbetet* kompletterar doktor Selander:

— Nej hälsokort är en alltför god idé för denna världen. Den är gjord för änglar och pedanter. Det förutsätter att vi alla skulle vara byråkrater. Tänka sig att någon kan tro, att mammorna håller reda på ett sådant kort i tjugo år och att den unge rekryten presenterar det med födelsevikt, vattkoppor och släktsjukdomar för regementsläkaren!

Ingen är intresserad av kortet. 95 procent av alla

Kollektivprenumeration
för år 1958

För landsting, kommuner,
sjukkassor,
industrier m. fl.

Vid prenumeration av minst 25 ex

Kr 15:-

barn föds på sjukhus och barnavårdscentralen får fullständig rapport däriifrån, så den vill inte ha besvär med kortet. Skolläkaren för sina egna journaler, sjukhusen sina. Hälsokortet betyder dubbelt arbete för läkarna — men endast sådana mammor som samtidigt presenterar volymer fullskrivna med snart sagt varje joller i barnets liv, har kortet med sig vid läkarbesök. Och i de fallen kan korten undvaras. Dessutom är korten alltför utförliga. 12 rader om anhörigas eventuella sjukdomar, lika många om krämpor ungen kan ha haft med angivande av läkares diagnos, årtal för insjuknandet m.m. Det är alldeles för jobbigt att sköta hälsokortet och för riskabelt för läkare att lita på det, som ovan sagts. Man vet vad där står men inte vad som glömts bort.

Krigsmaktens personalvård

I anledning av överbefälhavarens förslag om förbättring och stabilisering av krigsmaktens personalvårdsorganisation skriver *Morgonbladet*:

Det är angeläget att framhålla, att den ungdomsvårdande verksamhet, som nu allmänt byggs upp i det civila livet, inte blir av mindre uppfattning under värnpliktstiden med dess många alldeles speciella påfrestningar. Här har ÖB:s förslag sin allra starkaste motivering.

Man bör också i det här sammanhanget komma ihåg, att det civila samhällets komplicerade socialpolitiska utveckling medför, att man måste ställa helt andra krav nuförtiden på krigsmaktens för-

måga till bistånd åt ungdomen och förbandens möjlighet till personalvårdande åtgärder. ÖB framhåller också vikten av att hänsyn tas till krigsförhållanden.

Vad ÖB med sitt förslag framförallt önskar fästa uppmärksamheten vid, är att ökade kompetenskrav ställs på personalvårdspersonalen, vilket bland annat bör kunna åstadkommas genom förbättrade löneförhållanden. — — —

Det föreslås en fördubbling av heltidstjänsterna och en motsvarande miskning av antalet halvtidsanställda. Detta förefaller vara en välbetänkt åtgärd — det torde i och med heltidsplaceringen vara lättare att få mera kvalificerat folk på dessa viktiga poster. Stabspastorernas verksamhet understryks speciellt — deras uppgift är avsedd att i större utsträckning än hittills vara att bedriva enskild själavård. Har det över huvud taget förekommit någon sådan tidigare?

Svenska Dagbladet kommenterar:

Den militära bedömningen av personalvårdens värde har inte alltid varit så positiv. Det kan erinras om att organisationen i sin begynnelse stundom gjordes till föremål för en häftig kritik; man ansåg att den militära befälhavarens ställning skulle bli lidande på detta "intrång". Mycket få officerare torde numera ställa sig på den ståndpunkten. Genom en förnuftig utformning har personalvårdstjänsten kommit att ingå som en naturlig och outhärlig del av den militära verksamheten. Överbefälhavaren har med sitt yrkande dragit konsekvenserna av de goda erfarenheter, som har gjorts under de gångna femton åren.

SOCIALMEDICINSK TIDSKRIFT

Redaktion och expedition: Villagatan 5, *Stockholm*.
Tel. 23 00 50 (växel). Postgiro 1179.

Redaktör och ansvarig utgivare: Dr *Erik Husmark*.
Redaktionssekreterare: Docent *Ragnar Berfensham*.

Återgivande helt eller delvis av originalartiklar
ur SMT utan angivande av källan förbjudes.

Prenumerationspris: helår kr 18:—, halvår kr 10:—
Studentprenumeration: helår kr 10:—
Lösnummer kr 2:—

ANNONSPRISER:

Omslagets andra sida, mot	Frist. halvsida kr. 150:—	Spalthöjd 210 mm
ledaresidan Kr. 275:—	Halvsida „ 130:—	Spaltbredd 70 mm
Helsida Kr. 250:—	Kvartsida „ 70:—	Sidans bredd 150 mm
	mm-pris 75 öre pr enkel spalt	(2 spalter)

I ovanstående priser ingår icke kostnad för ev. framställning av klichéer.
Annonsförslag och annonsrabatter lämnas på begäran av annonsavdelningen.